

УДК 342.9(477)

О. М. Рєзнік
О. С. Бондаренко

РОЛЬ І ЗНАЧЕННЯ ІНСТИТУТУ СТАРОСТИ В СИСТЕМІ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ

Стаття присвячена важливій та актуальній темі – вивченню ролі та значення інституту старости в системі органів місцевого самоврядування. У статті акцентується увага, що місцева представницька демократія сприяє розвитку громадського самоврядування. Громадяни мають можливість активно брати участь у прийнятті рішень, вносити пропозиції та ініціювати проекти, які впливають на їхнє оточення. Це сприяє зміцненню громадських організацій, розвитку місцевих ініціатив та залученню різних соціальних груп до процесів місцевого управління.

Інститут старост сприяє забезпеченню стабільності та соціальної гармонії на місцевому рівні. Староста виконує роль посередника і сприяє вирішенню конфліктних ситуацій, міжгрупових та міжособистісних проблем у громаді. Вони сприяють підтримці соціальної взаємодії, врегулюванню суперечностей та сприяють зміцненню довіри між громадянами.

Інститут старост, як інститут місцевого самоврядування, існує в багатьох країнах світу. Хоча назва та функції можуть відрізнятися залежно від країни, загальна ідея полягає в тому, що староста є обраною посадовою особою, що представляє та діє в інтересах своєї місцевої громади.

Староста сприяє мобілізації та об'єднанню громади навколо спільних цілей та проектів. Вони залучають мешканців до участі у розвитку громади, організації заходів та співпраці з іншими організаціями та установами.

Інститут староста, як і будь-який інститут, має свої позитивні та негативні риси. Важливо збалансувати позитивні та негативні аспекти інституту старост для забезпечення його ефективності та відповідності потребам громади.

Встановлено, що роль і значення старости для місцевої громади в Україні є важливими і багатограними. Ось деякі аспекти їх ролі: представництво громади, мобілізація та співпраця, розвиток ініціатив та самодостатності, забезпечення порядку та врегулювання конфліктів, реалізація проектів та програм.

Ключові слова: *місцева представницька демократія, органи місцевого самоврядування, староста, представництво громади, корупція.*

DOI 10.34079/2226-3047-2023-13-25-43-51

Постановка проблеми та її актуальність. В умовах реформи місцевого самоврядування центральним ресурсом для змін стала необхідність активнішого залучення та участі громади у всіх процесах. Місцева представницька демократія є важливою для громади з кількох причин. Насамперед представницька демократія дозволяє громадянам вибирати своїх представників, які будуть приймати рішення в їхнє ім'я. Це забезпечує громадянам можливість впливати на політику та приймати рішення, які відображають їхні потреби та інтереси. Також місцева представницька демократія сприяє зміцненню спільнот та формуванню громадського духу. Громадяни мають можливість обговорювати важливі питання, вносити пропозиції та співпрацювати для досягнення спільних цілей. Це сприяє підвищенню взаємодії та розуміння між різними групами людей, а також побудові довіри в межах громади.

Важливо, що місцева представницька демократія надає можливість громаді самостійно приймати рішення з питань, що стосуються їхнього місцевого середовища. Це означає, що громада може вирішувати питання, які найкраще відповідають її потребам та унікальним вимогам. Це важливо, оскільки місцеві проблеми та виклики можуть відрізнятися від тих, які існують на рівні держави чи країни. Місцеві представники обираються громадою та зобов'язані виконувати свої обіцянки та діяти в інтересах громади.

Введення нових підходів та стандартів в адміністративно-територіальному устрої при останніх місцевих виборах сформувало нову адміністративну карту України. Разом із новими повноваженнями об'єднаних територіальних громад, постало багато проблемних питань стосовно адміністративної організації всередині громад, зокрема питання формування старостинських округів. Тепер староста, призначений рішенням ради громади, має опікуватись цими питаннями, але він не має достатніх повноважень і важелів впливу для вирішення проблем округу у раді громади. Парламентарі намагаються швидко реагувати на ці виклики адміністративної реформи, але їхні законодавчі ініціативи можуть лише ускладнити доступ місцевих жителів (зокрема, сільських мешканців) до адміністративних послуг або звернення до посадової особи місцевого самоврядування. Разом із розробкою відповідних законотворчих ініціатив, проблематика сучасного місцевого самоврядування та підвищення його ефективності є центральним питанням для юристів, експертів з публічного адміністрування та управління (Ємельяненко, 2021.).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Загалом питання місцевого самоврядування, реформи місцевого самоврядування та старост було предметом наукового інтересу К. Ємельяненко (2021), V. Rozvadovskyi (2021), Tahmina Akter Dipu (2022), О. Роговенко (2019) та ін. Але питання ролі та значення інституту старости в системі місцевого самоврядування в Україні лишилося малодослідженим.

Метою наукової статті є характеристика ролі та значення інституту старости в системі місцевого самоврядування в Україні.

Відповідно до поставленої мети пропонується вирішити такі завдання:

- охарактеризувати роль місцевої представницької демократії для України;
- проаналізувати сутність інституту старост в Україні;
- визначити особливості кроків запровадження інституту старост в Україні;
- дослідити практику зарубіжних держав стосовно впровадження інституту старост;

- визначити позитивні та негативні риси впровадження інституту старост в Україні.

Виклад основного матеріалу. Історія становлення та розвитку інституту територіальної громади має свої особливості, які не тільки пов'язані з його глибоким корінням і давніми історичними традиціями, але й з постійними зусиллями українського народу зберегти та встановити свою державність, підтримуючи місцеве самоврядування (Rozvadovskyi, 2021).

Місцеве самоврядування відноситься до адміністрації місцевих територій, якою керують обрані представники. Важливо розрізняти місцеве самоврядування від центрального управління, де адміністрація здійснюється посадовцями з цих рівнів влади. У сучасних державах місцеве самоврядування має велике значення, оскільки воно полегшує тягар центрального уряду. Крім того, місцеве самоврядування сприяє розвитку демократії, оскільки воно навчає громадян взаємодіяти з урядом. Локальна демократія проявляється у місцевому самоврядуванні. Центральна влада не може ефективно виконувати місцеві функції, оскільки не має достатньо часу аби у повній мірі цікавитися

місцевими питаннями, зайнята вирішенням більш глобальних проблем. Тому важливо розподілити відповідальність та інтереси між обласним та місцевим рівнями управління (Tahmina Akter Dipu, 2022). У зв'язку з добровільним об'єднанням територіальних громад в системі місцевого самоврядування в Україні був введений інститут старост. Це стосується питань, пов'язаних з територіальною базою діяльності старост, їх повноваженнями, механізмами відповідальності та підзвітності, а також порядком припинення повноважень у разі необхідності (Скоромна, 2018).

Староста – це лідер, якому громада села висловила підтримку. Він – нова посадова особа місцевого самоврядування, нова інституція, створена для того, щоб інтереси всіх жителів сіл в об'єднаних територіальних громадах були належним чином представлені (Децентралізація, б.д.). З метою оперативного реагування на соціальні та інші проблеми мешканців, задоволення їхніх потреб посада старости не просто запроваджена – діяльність цих посадовців набирає оберти.

Інститут старости в місцевому самоврядуванні є однією з форм партисипативного управління, яка застосовується в Україні. Його запровадження має на меті забезпечення більшої активності громадян у прийнятті рішень, що стосуються їхнього життя та розвитку їхнього населеного пункту.

Інститут старости базується на визнанні досвіду, мудрості і авторитету старшин та впливу, який вони мають на громаду. Староста є обраною особою, яка представляє інтереси громади перед органами місцевого самоврядування. Він або вона здатні надати консультації, поради та допомогу у вирішенні проблем, що виникають у громаді, і виступати як посередник між мешканцями та органами влади.

Запровадження інституту старости в місцевому самоврядуванні включає такі кроки:

1) Законодавча база: необхідно прийняти відповідні закони або нормативно-правові акти, які передбачатимуть роль і функції старости в місцевому самоврядуванні. Це може включати правовий статус, процедури обрання або визначення старости, його чи її повноваження та відповідальність.

Порядок організації роботи старости визначається Законом України «Про місцеве самоврядування» та іншими законами України, а також Положенням про старосту.

Відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування» староста працює на постійній основі в апараті відповідної ради та її виконавчого комітету, а в разі обрання членом цього виконавчого комітету – у виконавчому комітеті ради.

На старосту поширюються вимоги щодо обмеження сумісності його діяльності з іншою роботою (діяльністю), встановлені цим Законом для сільського, селищного, міського голови.

Старостинський округ утворюється відповідною сільською, селищною, міською радою у складі одного або декількох населених пунктів (крім адміністративного центру територіальної громади), на території якого (яких) проживає не менше 500 жителів. При утворенні старостинських округів враховуються історичні, природні, етнічні, культурні та інші чинники, що впливають на соціально-економічний розвиток таких старостинських округів та відповідної територіальної громади (Закон України № 280/97-ВР, 1997).

2) Освіта та навчання: необхідно забезпечити навчання та підготовку потенційних старост для ефективного виконання своїх обов'язків. Це може включати навчальні програми, тренінги та семінари з питань локального самоврядування, медіації, комунікаційних навичок та інших необхідних навичок.

Можливим є те, що староста не обов'язково повинен мати вищу освіту та багаторічний стаж роботи, але важливим є його бажання та здатність працювати для блага громади. Проте, деякі функції, які покладаються на старосту, можуть вимагати

спеціальної освіти. Наприклад, для виконання нотаріальних дій можуть потрібні вища юридична освіта, досвід роботи у галузі права, стажування у нотаріальній конторі, навчання щодо роботи з реєстрами та іспити зі спадкового права (Роговенко, 2019).

3) Обрання старост: можуть бути встановлені процедури для обрання або визначення старости. Це може включати вибори серед мешканців громади, консультації з представниками громади або призначення органами місцевого самоврядування.

Відповідно до статті 54-1 Закону України «Про місцеве самоврядування» староста затверджується сільською, селищною, міською радою на строк її повноважень за пропозицією відповідного сільського, селищного, міського голови, що вноситься за результатами громадського обговорення (громадських слухань, зборів громадян, інших форм консультацій з громадськістю), проведеного у межах відповідного старостинського округу.

Кандидатура старости вноситься на громадське обговорення (громадські слухання, збори громадян, інші форми консультацій з громадськістю) сільським, селищним, міським головою та вважається погодженою з жителями відповідного старостинського округу, якщо в результаті громадського обговорення (громадських слухань, зборів громадян, інших форм консультацій з громадськістю) отримала таку підтримку у старостинському окрузі:

з кількістю жителів до 1500 - більше 20 відсотків голосів жителів від загальної кількості жителів відповідного старостинського округу, які є громадянами України і мають право голосу на виборах;

з кількістю жителів від 1500 до 10 тисяч – більше 17 відсотків голосів;

з кількістю жителів від 10 тисяч до 20 тисяч – більше 14 відсотків голосів;

з кількістю жителів від 20 тисяч до 30 тисяч – більше 10 відсотків голосів;

з кількістю жителів більше 30 тисяч – більше 7 відсотків голосів жителів від загальної кількості жителів відповідного старостинського округу, які є громадянами України і мають право голосу на виборах.

За результатами проведеного громадського обговорення (громадських слухань, зборів громадян, інших форм консультацій з громадськістю) кандидатури старости складається протокол, який має містити такі відомості: дата (період) і місце проведення громадського обговорення (громадських слухань, зборів громадян, інших форм консультацій з громадськістю), кількість жителів відповідного старостинського округу, які є громадянами України і мають право голосу на виборах, відомості про кандидатуру старости, кількість учасників громадського обговорення (громадських слухань, зборів громадян, інших форм консультацій з громадськістю), які підтримали відповідну кандидатуру, із зазначенням прізвища, власного імені (усіх власних імен) та по батькові (за наявності), числа, місяця і року народження, серії та номера паспорта громадянина України (тимчасового посвідчення громадянина України - для осіб, недавно прийнятих до громадянства України), що засвідчується підписом таких учасників.

Кандидатура старости відповідного старостинського округу, не підтримана сільською, селищною, міською радою, не може бути повторно внесена для затвердження в цьому старостинському окрузі протягом поточного скликання відповідної сільської, селищної, міської ради (Закон України № 280/97-ВР, 1997).

4) Роль і функції старости: визначаються роль та функції старости в місцевому самоврядуванні. Це може включати представництво громади перед органами влади, участь у прийнятті рішень, сприяння вирішенню конфліктів та проблем, популяризацію участі громадян у рішеннях.

Відповідно до Закону України «Про органи місцевого самоврядування» староста:

1. Уповноважений сільською, селищною, міською радою, яка його затвердила, діяти в інтересах жителів відповідного старостинського округу у виконавчих органах

сільської, селищної, міської ради;

2. Бере участь у пленарних засіданнях сільської, селищної, міської ради та засіданнях її постійних комісій з правом дорадчого голосу. Бере участь у засіданнях виконавчого комітету сільської, селищної, міської ради;

3. Має право на гарантований виступ на пленарних засіданнях сільської, селищної, міської ради, засіданнях її постійних комісій та виконавчого комітету з питань, що стосуються інтересів жителів відповідного старостинського округу;

4. Сприяє жителям відповідного старостинського округу у підготовці документів, що подаються до органів місцевого самоврядування та місцевих органів виконавчої влади, а також у поданні відповідних документів до зазначених органів. За рішенням відповідної сільської, селищної, міської ради надає адміністративні послуги та/або виконує окремі завдання адміністратора центру надання адміністративних послуг (у разі утворення такого центру);

5. Бере участь в організації виконання рішень сільської, селищної, міської ради, її виконавчого комітету, розпоряджень сільського, селищного, міського голови на території відповідного старостинського округу та у здійсненні контролю за їх виконанням;

6. Бере участь у підготовці пропозицій до проекту місцевого бюджету в частині фінансування програм, що реалізуються на території відповідного старостинського округу;

7. Вносить пропозиції до виконавчого комітету сільської, селищної, міської ради з питань діяльності на території відповідного старостинського округу виконавчих органів сільської, селищної, міської ради, підприємств, установ, організацій комунальної власності та їх посадових осіб;

8. Бере участь у підготовці проектів рішень сільської, селищної, міської ради, що стосуються майна територіальної громади, розташованого на території відповідного старостинського округу;

9. Бере участь у здійсненні контролю за використанням об'єктів комунальної власності, розташованих на території відповідного старостинського округу;

10. Бере участь у здійсненні контролю за станом благоустрою відповідного старостинського округу та інформує сільського, селищного, міського голову, виконавчі органи сільської, селищної, міської ради про результати такого контролю;

11. Отримує від виконавчих органів сільської, селищної, міської ради, підприємств, установ, організацій комунальної власності та їх посадових осіб інформацію, документи і матеріали, необхідні для здійснення наданих йому повноважень;

12. Сприяє утворенню та діяльності органів самоорганізації населення, організації та проведенню загальних зборів, громадських слухань та інших форм безпосередньої участі громадян у вирішенні питань місцевого значення у відповідному старостинському окрузі;

13. Здійснює інші повноваження, визначені цим Законом та іншими законами України.

При здійсненні наданих повноважень староста є відповідальним і підзвітним сільській, селищній, міській раді та підконтрольним сільському, селищному, міському голові. Староста не рідше одного разу на рік, протягом першого кварталу року, наступного за звітним, а на вимогу не менш як третини депутатів - у визначений сільською, селищною, міською радою термін, звітує про свою роботу перед такою радою, жителями старостинського округу. Заслуховування звіту старости перед жителями старостинського округу відбувається на відкритій зустрічі, у спосіб, що дає можливість жителям старостинського округу поставити запитання, висловити

зауваження та внести пропозиції. Інформація про відповідну зустріч, а також письмовий звіт старости оприлюднюються на офіційному веб-сайті сільської, селищної, міської ради та розміщуються у приміщенні ради не пізніше ніж за сім календарних днів до дня проведення відповідної зустрічі. Порядок звітування старости визначається Положенням про старосту (Закон України № 280/97-ВР, 1997).

5) Зв'язок з громадою: важливо забезпечити ефективний зв'язок старости з громадою. Це може включати проведення зустрічей, публічних слухань, консультацій та збору думок громади. Також можуть використовуватися засоби комунікації, такі як веб-сайти, соціальні мережі, електронна пошта тощо.

6) Підтримка та ресурси: староста може потребувати підтримки та ресурсів для виконання своїх обов'язків. Це може включати фінансову підтримку, доступ до інформації, консультаційну підтримку, навчання та доступ до експертів.

Впровадження інституту старости в місцеве самоврядування передбачає додаткові можливості для громадян брати участь у процесі управління та прийняття рішень, сприяючи підвищенню демократичності та впливу громади на своє оточення.

Концепція інституту старост або подібна форма представництва в органах місцевого самоврядування може відрізнятися в різних країнах. Хоча конкретна термінологія та структури можуть відрізнятися, деякі країни мають подібну практику, яка передбачає участь старост або представників громади в місцевому врядуванні. Ось кілька прикладів:

У Сполученому Королівстві існує традиція структур місцевого самоврядування, таких як парафіяльні ради, громадські ради або форуми сусідів. Ці органи часто включають обраних представників або членів громади, які діють як місцеві представники та надають внесок у вирішення місцевих питань.

Швеція має давні традиції місцевого самоврядування. Вони мають такі структури, як місцеві ради або сільські збори, де члени громади, в тому числі старости, можуть брати участь у процесах прийняття рішень і висловлювати свою думку.

В Японії існує концепція, відома як «Сатояма» або «Сатоумі», яка стосується сталого управління сільськими громадами. Ці громади часто мають старійшин або досвідчених людей, які відіграють певну роль у прийнятті рішень, управлінні ресурсами та збереженні місцевих традицій і знань.

Деякі африканські країни мають традиційні системи управління, які передбачають участь сільських або племінних старійшин у прийнятті рішень на місцевому рівні. Ці старійшини, ґрунтуючись на своїй мудрості, досвіді та авторитеті в громаді, сприяють дискусіям, вирішенню конфліктів і досягненню консенсусу в своїх громадах.

Інститут старости в місцевому самоврядуванні може мати як позитивні, так і негативні аспекти. До позитивних вважаємо за необхідне віднести:

1) Старости, які мають багатий досвід та мудрість, можуть вносити цінний вклад у прийняття рішень. Вони можуть мати ширший огляд та здатність розуміти наслідки рішень на довгострокову перспективу.

2) Старости можуть виступати як голос громади, представляючи її інтереси перед органами місцевого самоврядування. Вони можуть виявляти справжні потреби та проблеми громади та сприяти їх вирішенню.

3) Старости можуть реалізовувати роль посередників між мешканцями та органами влади, допомагаючи у вирішенні конфліктів, сприяючи діалогу та забезпечуючи консультації з різних питань.

4) Старости можуть сприяти зміцненню спільноти, посилювати почуття громадської належності та виключеності. Вони можуть організовувати спільні заходи, фестивалі, обговорення та сприяння співпраці та спільним ініціативам.

До негативних рис інституту старост треба віднести наступні:

1) Інститут старости не завжди може адекватно відобразити всю різноманітність громади. Деякі групи або меншини можуть залишитися недостатньо представленими у прийнятих рішеннях.

2) У певних випадках, закони або норми, що регулюють інститут старости, можуть бути обмежувальними або неясними. Це може призвести до відсутності чіткості у ролях, функціях та повноваженнях старости, а також до непослідовності у їхньому застосуванні.

3) У деяких випадках, інститут старости може недостатньо враховувати голос та потреби молодішого покоління. Це може призвести до відсутності репрезентації молоді в прийнятті рішень, що стосуються їхнього майбутнього.

4) Якщо не існують механізми контролю та обліку, інститут старости може стати джерелом корупційних практик. Зловживання владою, непрозорість прийняття рішень або недостатня відповідальність можуть виникнути через недостатню регуляцію та нагляд.

5) Інститут старости може стикатися з проблемою відсутності необхідної кваліфікації та професійного навчання. Це може впливати на ефективність їхньої роботи та здатність приймати обґрунтовані рішення.

6) В деяких випадках, старости можуть мати особисті інтереси або зв'язки, які можуть впливати на їхню незалежність та об'єктивність у вирішенні питань громади.

Висновки. Підсумовуючи, хотіли б зауважити, що місцева представницька демократія сприяє забезпеченню участі громадськості в управлінні на місцевому рівні. Це означає, що громадяни мають можливість обирати своїх представників у місцеві органи влади, які приймають рішення в їхніх інтересах. Цей процес забезпечує народний контроль, відкритість та відповідальність місцевих владних структур перед громадою.

Інститут старост сприяє зміцненню місцевого самоврядування та підтримці громадської активності. Староста є обраною представницькою посадовою особою на місцевому рівні, яка представляє і захищає інтереси своєї громади. Вони мають знання про потреби та проблеми своєї громади, і їх вплив допомагає забезпечити виконання місцевих потреб і вирішення місцевих проблем.

Для провадження та належного функціонування цього інституту важливими є наступні кроки: розроблення законодавчої бази, забезпечення навчання старост, реалізація процедури обрання старост, наявність зв'язку з громадою та ресурсів, у тому числі матеріальних та фінансових.

Інститут старост, як інститут місцевого самоврядування, існує в багатьох країнах світу. Хоча назва та функції можуть відрізнитися залежно від країни, загальна ідея полягає в тому, що староста є обраною посадовою особою, що представляє та діє в інтересах своєї місцевої громади.

Стосовно позитивних та негативних рис інституту старост в структурі органів місцевого самоврядування, то позитивними є близькість до громади, репрезентативність та ефективність. А до негативних належать: обмеженість повноважень, нерівномірність повноважень, локальність інтересів та наявність потенційних корупційних ризиків.

Бібліографічний список

Децентралізація, (б.д.). Старости в об'єднаних громадах. [online] Доступно : <<https://decentralization.gov.ua/starosta>> (дата звернення: 09.05.2023).

Смельяненко, К. 2021. Утворення старостинських округів в об'єднаних територіальних громадах. *Підприємництво, господарство і право*, 3, с. 207–211.

Закон України Про місцеве самоврядування № 280/97-ВР від 21 травн. 1997 р. *Відомості*

Верховної Ради України, 24, ст. 170.

- Роговенко, О. В. 2019. До питання про посадові обов'язки старости. *Науковий вісник публічного та приватного права*, 3(2), с. 52–59. DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2019.3-2.8>
- Скоромна, Н. 2018. Розвиток інституту старости в Україні. В: *Актуальні проблеми вітчизняної економіки, підприємництва та управління на сучасному етапі*: мат. доп. III Міжнар. наук.-практ. конф. студ. та молодих вчених (м. Тернопіль, 15 лист. 2018 р.). Тернопіль : ТНЕУ. с. 138–140. Доступно: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/31808/1/138.PDF> (дата звернення: 09.05.2023).
- Rozvadovskyi, V., 2021. Comparative legal analysis of the legal status of the head of the territorial community in Ukraine and Poland. *Acta Iuridica Lebusana*, 20, p. 156–172.
- Tahmina Akter Dipu, 2022. A nation may establish a system of free government, but without the spirit of municipal institutions it cannot have the spirit of liberty" Local self - government of Bangladesh: Present Realities, Problems & Recommendations. Some of the authors of this publication are also working on these related projects: A School Report on Majjdee PTI Primary School View project

References

- Decentralization, (n.d.). Starosty v obiednanykh hromadakh [Elders in united communities]. Availabel at: <https://decentralization.gov.ua/starosta> (Accessed 09.05.2023). (in Ukraine)
- Rohovenko, O. V. 2019. Do pytannia pro posadovi oboviazky starosty [On the question of the official duties of the headman]. *Naukovyi visnyk publichnoho ta pryvatnoho prava*, 3(2), p. 52–59. DOI: <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2019.3-2.8> (in Ukraine)
- Rozvadovskyi, V., 2021. Comparative legal analysis of the legal status of the head of the territorial community in Ukraine and Poland. *Acta Iuridica Lebusana*, 20, p. 156–172.
- Skoromna, N. 2018. Rozvytok instytutu starosty v Ukraini [Development of the institute of eldership in Ukraine]. In: *Aktualni problemy vitchyznianoï ekonomiky, pidpryemnytstva ta upravlinnia na suchasnomu etapi*: mat. dop. III Mizhnar. nauk.-prakt. konf. stud. ta molodykh vchenykh (m. Ternopil, 15 lyst. 2018 r.). Ternopil : TNEU, p. 138–140. <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/31808/1/138.PDF> (Accessed 09.05.2023). (in Ukraine)
- Tahmina Akter Dipu, 2022. A nation may establish a system of free government, but without the spirit of municipal institutions it cannot have the spirit of liberty" Local self - government of Bangladesh: Present Realities, Problems & Recommendations. Some of the authors of this publication are also working on these related projects: A School Report on Majjdee PTI Primary School View project
- Yemelianenko, K. 2021. Formation of Starosty districts in united territorial communities [Formation of Starosty districts in united territorial communities]. *Utvorennia starostynskykh okruhiv v obiednanykh terytorialnykh hromadakh. Pidpryemnytstvo, hospodarstvo i pravo*, 3, p. 207–211. (in Ukraine)
- Zakon Ukrainy Pro mistseve samovriaduvannia № 280/97-VR vid 21 travn. 1997 r. [Law of Ukraine On Local Self-Government No. 280/97-BP dated May 21. 1997] *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 24, st. 170. (in Ukraine)

Стаття надійшла до редакції 20.02.2023

Reznik O.
Bondarenko O.

THE ROLE AND SIGNIFICANCE OF THE INSTITUTE OF HEADMAN IN THE SYSTEM OF LOCAL SELF-GOVERNMENT IN UKRAINE

The article is devoted to an important and topical topic – the study of the role and significance of the institution of the eldership in the system of local self-government bodies. The article emphasizes the fact that local representative democracy contributes to the development of public self-government. Citizens can actively participate in decision-making, make proposals and initiate projects that affect their environment. This contributes to the strengthening of public organizations, the development of local initiatives and the involvement of various social groups in local governance processes.

The Institute of Elders promotes stability and social harmony at the local level. The headman plays the role of a mediator and contributes to the resolution of conflict situations, intergroup and interpersonal problems in the community. They contribute to the maintenance of social interaction, the settlement of conflicts, and contribute to the strengthening of trust between citizens.

The Institute of Elders, as an institution of local self-government, exists in many countries of the world. Although the name and functions may vary from country to country, the general idea is that the headman is an elected official who represents and acts in the interests of his local community.

The mayor promotes the mobilization and unification of the community around common goals and projects. They involve residents to participate in community development, organization of events and cooperation with other organizations and institutions.

The Starost Institute, like any institute, has its positive and negative features. It is important to balance the positive and negative aspects of the institution of elders to ensure its effectiveness and compliance with the needs of the community.

It has been established that the role and significance of the elder for the local community in Ukraine is important and multifaceted. The role and significance of the elder for the local community in Ukraine is important and multifaceted. Here are some aspects of their role:

Representation of the community: The mayor acts as a representative of the community before local self-government bodies, state bodies and other structures. They express the interests, opinions and needs of the community and help solve their problems.

Mobilization and cooperation: The mayor promote the mobilization and unification of the community around common goals and projects. They involve residents to participate in community development, organization of events and cooperation with other organizations and institutions.

Development of initiatives and self-sufficiency: The mayor promotes the development of citizens' initiatives, the search for resources and opportunities for the development of the community. They contribute to the creation of conditions for community self-sufficiency and active participation of citizens in decision-making.

Maintaining order and resolving conflicts: The mayor is responsible for maintaining public order, resolving conflicts, and promoting harmonious relations in the community. They can help resolve disputes and promote dialogue between citizens.

Implementation of projects and programs: The mayor helps to implement projects and programs aimed at the development and improvement of community life. They coordinate the work of the involved resources, monitor the performance.

Key words: local representative democracy, local self-government bodies, headman, community representation, corruption.